

Nr 200.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående upplåtande av lägenheter från Älvkarleby kungsgård i Uppsala län; given Stockholms slott den 20 juni 1914.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att 15 till Älvkarleby kungsgård om $\frac{3}{4}$ mantal i Älvkarleby socken av Uppsala län hörande, med litt. Aa, Ab, Ac, Ad, Ae, Af, Ag, Ah, Ai, Ak, Al, Am, An, Ar och As betecknade lägenheter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område och med de byggnader, som av uppskattningsmännen föreslagits skola ingå i köpen, från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder samt med förbehåll dels om rätt för innehavare av lägenheterna litt. Ab, Ac, Ad och Ae till vattenhämtning ur den å lägenheten litt. Aa befintliga brunn, dels ock därom att någon rätt till grund, holmar, vatten eller fiske i Dalälven icke ingår i upplåtelseerna.

De till ärendet hörande handlingar och kartor skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 juni 1914.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
von SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde.

Från Älvkarleby kungsgård om $\frac{3}{4}$ mantal i Älvkarleby socken av Uppsala län hava upplåtits *dels* jämlikt nådigt brev den 14 januari 1845 ett tunnland av Hingstholmen till Älvkarleby gästgiverihemman, *dels* erforderlig mark för Uppsala—Gävle järnvägs framdragande över ägora, *dels* jämlikt nådiga brev den 18 februari 1888 och 25 maj 1905 holmen Laxön för fortifikationens behov, *dels* jämlikt ett mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Söderfors bruks aktiebolag den 1 augusti 1907 träffat avtal till nämnda bolag två särskilda områden om sammanlagt 11 hektar 39.13 ar, *dels* jämlikt nådigt brev den 25 augusti 1911 till vattenfallsstyrelsen vissa områden med en areal av sammanlagt 5 hektar 73.80 ar, *dels* jämlikt nådigt brev den 15 december 1911 till vattenfallsstyrelsen

de tillförne till kungsgården hörande fiskelägenheter i Dalälven, dels ock jämlikt nådigt brev den 16 februari 1912 till vattenfallsstyrelsen viss del av lägenheten Fisketorpet.

Av återstående delar utav kungsgården har skogs- och hagmarken ställts under skogsstatens vård och förvaltning, medan inägorna med en areal av sammanlagt 52 hektar 71.11 ar utarrenderats för statsverkets räkning senast för åren $^{14}/_3$ 1913— $^{14}/_3$ 1915 mot en årlig arrendeavgift av 700 kronor.

Inägorna äro fördelade i fem skiften, nämligen *Södermyren* med en ytvidd av 32 hektar 81.51 ar, *Fisketorpet*, utgörande 1 hektar 71.55 ar, *Svedden* med en areal av 1 hektar 78.85 ar, *Kungsgården*, omfattande 3 hektar 81.80 ar, samt *Sandängen* och *Holmen* med en ytvidd av 12 hektar 57.40 ar.

Under åren 1912 och 1913 hölls arrende- och saluvärdering å nu ifrågakvarande inägoområden. Uppskattningsmännen föreslogo därvid att, på sätt vattenfallsstyrelsen hemställt, till samma styrelse skulle överlämnas ett utmed Dalälven beläget område av 35.30 ars ytvidd från Sandängen och Holmen, att Södermyren i dess helhet skulle ställas under skogsstatens förvaltning samt att återstående delar av inägoområdena jämte två mindre områden å det så kallade laxfiskets skogsskifte skulle försäljas i aderton lotter på sätt av nedanstående tablå närmare inhämtas:

Lägenhetens beteckning å en av J. Hj. Schönström 1912 upprättad karta	Areal		Saluvärde	Arrende- värde
	hektar	ar	kronor	kronor
Aa av Kungsgården	—	83.70	7,000	350
Ab » »	—	82.20	1,000	40
Ac » »	—	55.40	600	20
Ad » »	—	55.40	600	20
Åe » »	—	56.40	600	20
Af » Sandängen	3	0.10	1,800	75
Ag » »	2	99.10	1,700	75
Ah » »	3	69.50	1,900	90
Ai Holmen	2	5.90	1,050	45
Ak av Svedden	—	30.70	330	25
Al » »	—	25.50	250	10
Am » »	—	21.20	260	20
An » »	—	16.70	270	20
Ao » Fisketorpet	—	94.50	2,000	70
Ap » »	—	38.70	600	20
Aq » »	—	38.85	550	20
Ar » Laxfiskets skogsskifte	—	43.10	500	25
As » »	—	16.40	260	15

I värderingssummorna för lägenheterna litt. Aa, Ab, Ah, Ai och Ao ingå vissa kronan tillhöriga byggnader. Lägenheterna litt. Ak, Am, An, Ar och As äro bebyggda med innehavarna tillhöriga hus. Även å lägenheten litt. Ao finnes byggnad, som tillhör innehavaren. Lägenheterna litt. Ah och Ai borde säljas utan byggnadsskyldighet.

Såsom särskilt köpevillkor för lägenheterna litt. Aa, Ab, Ac, Ad och Ae har föreslagits, att ägarna av samtliga dessa lägenheter skulle tillförsäkras rätt till vattenhämtning ur den å lägenheten litt. Aa befintliga brunn.

Uppskattningsmännen hava tillstyrkt ett av vattenfallsstyrelsen framställt yrkande, att i köpekontrakten måtte uttryckligen anmärkas, att någon rätt till grund, holmar, vatten eller fiske i Dalälven icke inginge i försäljningen.

Vidare hava uppskattningsmännen föreslagit, att följande å kungsgården befintliga byggnader, nämligen en bod, ett hemlighus, ett redskaps- och vagnslider, en logbyggnad med två utbyggnader, ett stall med foderhus, ett fähus med fårhus och ett svinhus, ej skulle ingå i köpen av kungsgårdslotterna utan särskilt försäljas med skyldighet för köpare av dessa byggnader att bortföra desamma.

Uppskattningsmännens förslag innebär jämväl, att till vägar och för plats till vattenhämtning i laxfiskets skogsskifte skulle undantagas vissa i beskrivningen till Schönströms karta angivna områden.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har meddelat, att Kungl. Maj:ts befallningshavande veterligt ej några särskilda omständigheter påkallade bibehållandet i kronans ägo av de till försäljning föreslagna områdena.

Vattenfallsstyrelsen har förmält, att den ej hade något att invända mot de föreslagna upplåtelseerna.

Överjägmästaren har ansett lämpligt att i kronans ägo bibehålla Fisketorpet för att därav göra ett skogsarbetartorp.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 15 maj 1914 underställt detta ärende Kungl. Maj:ts prövning och därvid anført, att såväl Södermyren som Fisketorpet syntes styrelsen böra bibehållas i kronans ägo för att disponeras för skogsväsendets räkning; att de till vägar avsatta områdena i detta fall syntes böra undantagas från försäljningen, då de beredde tillgång till kronans strandområden vid älven; samt att någon anledning att reservera det för vattenhämtning föreslagna området å laxfiskets skogsskifte ej syntes föreligga, då området och därå befintlig källa tillhörde kronoparken. I övrigt har styrelsen biträtt uppskattningsmännens förslag.

För egen del instämmer jag med domänstyrelsen och hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva, att ovannämnda 15 med litt. Aa, Ab, Ac, Ad, Ae, Af, Ag, Ah, Ai, Ak, Al, Am, An, Ar och As betecknade lägenheter må var för sig med ovan angivet område och med de byggnader, som av uppskattningsmännen föreslagits skola ingå i köpen, från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i nådiga brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder samt med förbehåll dels om rätt för innehavare av lägenheterna litt. Ab, Ac, Ad och Ae till vattenhämtning ur den å lägenheten litt. Aa befintliga brunn, dels ock därom att någon rätt till grund, holmar, vatten eller fiske i Dalälven icke ingår i upplåtelseerna.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga... till detta protokoll utvisar, skulle avlåtast till riksdagen.

Ur protokollet:
Curt Rohtlieb.
